

Druhé setkání v rámci terénního zjišťování aktuálních potřeb a jejich uspokojování v oblasti sociálních služeb ve spádovém území města Jihlava

Místo konání: online, dne 8. 6. 2021 od 13,00 – 15,00 hodin

Přítomní zástupci obcí:

- Eva Nováková, Jihlava

Přítomní poskytovatelé SS:

- Andrea Chvátalová, F POINT
- Kamila Vondráková, Život 99 Jihlava
- Jana Kuczová, Tyfloservis
- Petr Šíma, OCH Jihlava
- David Rydlo, SKP Jihlava
- Silvie Tomšíková, Domov Kamélie Křižanov
- Marie Tomešová, Domov ve Zboží
- Markéta Dubnová, VŠPJ
- Lucie Škrdlová, Centrum na podporu integrace cizinců

Průběh setkání:

Ing. Lucie Koumarová přivítala přihlášené poskytovatele soc. služeb na druhém setkání aktérů působících ve spádovém území města Jihlava.

V rámci druhého setkání byly k diskusi využity informace z proběhlých focus group s poskytovateli sociálních služeb cílových skupin:

- osoby s mentálním a smyslovým postižením,
- osoby s PAS,
- Romové a osoby ohrožené sociálním vyloučením,
- cizinci ohrožení sociálním vyloučením.

Osoby s mentálním a smyslovým postižením

- ADAPTA – žádost o rozšíření je stále otevřená, Kraj Vysočina zahrne do sítě pouze pokud budou finance, i když souhlasí s potřebností. Dne 19. 5. 2021 byla první pracovní skupina k rozšiřování sítě, další termín jednání bude 22. 6. 2021. Jasno ohledně rozšíření bude zřejmě v září 2021 na jednání zastupitelstva.
- Denní a týdenní stacionář Jihlava – snaha o navýšení kapacity a rozšíření nabídky i pro dětské klienty, vhodné umístit do plánu plánovanou odlehčovací službu v rámci stacionáře, potřeba stále trvá.
- Zaměstnání osob s postižením – např. chráněná dílna Lilacosta v Jihlavě (nejedná se o sociální službu, ale má významný vliv pro kvalitu života osob se zdravotním postižením a jejími zaměstnanci jsou někteří uživatelé sociálních služeb), dále je od 1. 6. 2021 na ulici Legionářů v Jihlavě zprovozněna (pod Domovem ve Zboží) sociálně

terapeutická dílna, jejímž cílem bude dlouhodobé, pravidelné a systematické zdokonalování pracovních a sociálních návyků pro osoby s mentálním a smyslovým postižením, prozatím v režimu - 1x týdně čtvrtek 8-16 hodin s kapacitou 6 klientů. Dle kapacity místa - prostory budou střídány s Alzheimerporadnou a SPC Jihlava, do budoucna bude případně dílna otevřena 2x týdně. Je vhodné, aby šlo město ostatním zaměstnavatelům příkladem a zaměstnávalo osoby s postižením, je ale zřejmé, že potřebuje k naplnění této společenské odpovědnosti kvalifikovanou podporu. Je potřeba poskytnout praktickou podporu a vzdělávání pro potenciální zaměstnavatele – zvýšit informovanost odpovědných pracovníků už před nástupem osoby s postižením do práce (upozornit na specifika zaměstnávání různých skupin osob s postižením, přizpůsobení pracovního místa jejich specifickým potřebám, spolupráce s ÚP a využití finanční podpory čerpáním nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti).

- Služba podporovaného zaměstnávání - (v Jihlavě není realizována) obvykle se zabývá širším spektrem cílových skupin, cílem služby je podpora zaměstnavatele i uchazeče o zaměstnání se specifickými potřebami - sladění potřeb zaměstnavatele s potřebami člověka s ohledem na jeho omezení, vyjednávání s úřadem práce prostřednictvím o využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Prioritizovanými osobami pro APZ jsou osoby se zdravotním postižením a osoby ohrožené sociálním vyloučením z důvodu dlouhodobé nezaměstnanosti. Možné nástroje APZ jsou zejména: Příspěvek na zřízení pracovního místa pro OZP (dle § 75 ZoZ), Příspěvek na úhradu provozních nákladů vynaložených v souvislosti se zaměstnáváním osoby se zdravotním postižením, Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce dle § 78a ZoZ.
- Raná péče - (v Jihlavě není zastoupena prostřednictvím organizace, která by zde měla sídlo nebo pobočku) pro Jihlavsko zajišťuje službu rané péče OCH Třebíč a OCH Havlíčkův Brod. Situace se jeví jako vyhovující, ztráta času při dojíždění není pocítována jako problém s ohledem na velikost a účelné rozdělení území Jihlavska mezi dva poskytovatele. Ekonomicky i organizačně efektivnější se jeví posílení personálních kapacit rané péče OCH Třebíč a OCH Havlíčkův Brod (celkem o 1,0 úvazku) než budovat poskytovatele pro ranou péči v Jihlavě.
- K dalšímu jednání:

<u>Kdo</u>	<u>Námět</u>	<u>Rozsah/kapacita</u>
Realizační tým	Oslovit p. Pohořelou – rozšíření kapacit stacionáře, odlehčovací služba	Léto/podzim 2021

Osoby s PAS

- krizová lůžka – neexistují v Kraji Vysočina – případná inspirace u NAUTISu v Praze – zaregistrovaná odlehčovací služba, ale lůžko je zároveň „krizové lůžko“, při potřebě je lůžko přepuštěno osobě s vyšším stupněm potřebnosti, funguje spolupráce s rodinou,

kteří si příbuzného obratem převezmou a mohou ho případně znovu umístit, až se lůžko uvolní. V rámci Domova ve Zboží je zvažováno zřízení odlehčovací služby a případně krizové pomoci v pobytové formě (krizového lůžka), ale momentálně není tato služba nikde v Kraji Vysočina zaregistrována. Denní stacionář Třešť – domov pro osoby se zdravotním postižením pro 12 klientů – udržet po dobu 5 let; po této době možnost využít individuální byt (1-2 místa), musel by se v budoucnu snížit počet klientů, následně zaregistrovat novou službu pro osoby s mentálním, kombinovaným postižením, či s PAS – nutno posvětit ze strany kraje, musela by předcházet konzultace s p. Švarcovou (odbor SV KrÚ Kraje Vysočina).

- Domov Jeřabina Pelhřimov – probíhá rekonstrukce Denního stacionáře v Horní Cerekvi a v Počátkách na domov se zvláštním režimem dle podpory MPSV (nikoli chráněné bydlení). V Horní Cerekvi bude kapacita 6 míst, rekonstrukce bude dokončena na podzim 2021, provoz od 1.1.2022 – primárně pro osoby s vysokofunkční PAS či se zdravotním postižením. Stávající služby (i ty plánované) nejsou určeny pro osoby/děti se závažnou formou PAS nebo závažným kombinovaným postižením – mohou ubližovat sobě a svému okolí, rodiče takových dětí žijí v izolaci, mají problém sehnat odpovídající službu, služba je náročná i na personál – odborné znalosti a počet pracovníků (doporučeno a zkušenostmi potvrzeno, že nejlépe na 1 klienta připadá 1 pracovník, případně max. 2 klienti na 1 pracovníka). Na Vysočině je tato situace problematická, rodiče žádají o pomoc až v Praze – bylo by vhodné např. ve spolupráci s NAUTISEm a Krajem Vysočina zvážit projekt, který by zajistil odpovídající pobytovou službu pro tyto klienty, adekvátní zázemí pro zaměstnance, aby byla zajištěna samostatná bytová jednotka pro tuto cílovou skupinu - samostatné vstupy, chodby, jídelny bez kontaktu s dalšími cílovými skupinami. V současné době jsou tyto osoby/děti umístěovány v psychiatrických léčebnách, což je naprosto nevyhovující stav (z hlediska lidských práv, potřeb těchto osob i ekonomiky) a kapacita těchto zdravotnických zařízení ani nedostačuje.
- Paní ředitelka Pohořelá na setkání FG zmínila, že v Jihlavě není uspokojivě řešena péče o lidi, kteří mají mentální postižení, ale zároveň mají nějaké duševní onemocnění nebo mají výrazné poruchy chování (lékař napíše, že by měli být umístěni v domově se zvláštním režimem). Je spousta lidí, kteří jsou na hraně duševního onemocnění, mentálního postižení, kteří mají poruchy chování, kteří narušují soužití klientů v běžné službě (např. domov pro seniory, týdenní stacionář), jsou těžko umístitelní a kapacity v DZR pro ně nejsou. Tito lidé nejsou umístitelní, zařízení pro ně nejsou (např. žena s mentálním postižením a schizofrenií – nikdo jí do zařízení nechce).

K dalšímu jednání:

<u>Kdo</u>	<u>Námět</u>	<u>Rozsah/kapacita</u>
p. Tomšíková	Oslovit NAUTIS Praha jaké jsou zkušenosti s krizovým lůžkem	Léto 2021
Realizační tým	Zpracovat do strategie i potřeby osob s nízkofunkčním PAS	Léto/podzim 2021

Romové a osoby ohrožené sociálním vyloučením

Osoby bez domova – v období prosinec – březen funguje noclehárna, mimo tento čas se z ní stává alespoň provizorní denní centrum na dopoledne 2x týdně, je zde možnost se vykoupat či získat potravinovou pomoc. Denní centrum včetně nové noclehnáry bude vybudováno v řádu let. Lékařská péče je samostatné téma – spíše namotivovat člověka, aby lékaře/nemocnici vůbec navštívil. Terénní program Bouřka (SKP Jihlava) do 30.6.2022 hrazeno z OPZ a následně bude vyhodnoceno dle efektivity projektu. Zlepšení situace díky programu a jeho blízkosti problematiku. V době pandemie byly mnohé náměty jak neopomenout osoby bez domova – očkování, humanitární hotely, mnohdy se ale nejedná pouze o problematiku osob bez domova, ale často v kombinaci se zdravotním postižením, užíváním psychotropních látek, atd. Výrazný posun zaznamenán v otevření noclehnáry – mohli v ní přespát i osoby s malým psem, popř. v iglú – vhodné i pro osoby, které nezvládají větší počet osob na menším prostoru. Klienti využívali k přespání i vojenský stan, který byl zamýšlen jako čekárna. Snaha o nízkoprahovost, kapacita noclehnáry je 12 osob, tzn. 2 pokoje po 6 lidech – za úvahu by stál nižší počet klientů na pokoji, nicméně samostatné pokoje by byly velký nadstandard. Jako vzorová může být využita organizace Kolpingovo dílo na Žďársku.

- adiktologická ambulance - potřeba rozšířit pilotní služby, doplnit o osoby ohrožené závislostí (nejen již s potvrzenou závislostí) včetně alkoholu a gambliku (nyní jen ¼ úvazku) – propojit zdravotní a sociální pomoc – aby pomoc byla komplexní kombinace sociálních a zdravotních služeb a odborného sociálního poradenství. Této oblasti se v rámci projektu věnujeme v cílové skupině pro osoby s duševním onemocněním, neopomenout prolnutí na sociální vyloučení. Zmapovat do plánu, OCH Jihlava vyvíjí snahu zanést toto téma do integrované strategie města a ITI. Do budoucna nutnost být připraven řešit sociálně zdravotní službu – vazba mimo jiné i na reformu psychiatrické péče, byl zmíněn projekt Kraje Vysočina na sociálně zdravotní pomezí, nicméně je potřeba souladu i na úrovni ministerstev MPSV a MZ. OCH Jihlava má žádáno o odborné sociální poradenství, adiktolog je další odborník multidisciplinárního týmu poskytující sociální službu.
- Prevence sociálního vyloučení – zmapovat téma a dostupnost bytové politiky a dluhového poradenství (momentálně poskytuje Občanská poradna Jihlava a Člověk v tísni). Pozn. Téma bytové politiky v souvislosti se sociálním vyloučením zpracovává paní Mgr. Vodová v rámci projektu (Magistrát Jihlava), z jednoho z FG vyplynulo, že služby občanské poradny někteří z klientů a pracovníků nepovažují za odpovídající potřebám a proto kvitují otevření pobočky Člověka v tísni, která je však mimo krajskou síť a z projektu, tzn. patrně na omezenou dobu.

K dalšímu jednání:

<u>Kdo</u>	<u>Námět</u>	<u>Rozsah/kapacita</u>
Realizační tým	Zpracovat do strategie i možnosti prevence sociálního vyloučení	Léto/podzim 2021

Cizinci ohrožení sociálním vyloučením

- situace v Jihlavě je nejnáročnější z celého ORP - zvyšuje se koncentrace problémů, problémem je náročnost tlumočnických služeb, i když je možné sehnat např. tlumočníky z Ázerbájdžánu, Pákistánu (nejsou soudní tlumočníci ale pro běžný chod jsou dostačující), problémem zůstává tlumočení napříč všemi sociálními službami, ty svým rozsahem nejsou na jedno sezení, častokrát sociální služba nepřijme klienta, který neumí česky, někdy si uživatel musí dovést známého, který již česky umí. Další možností je využití tlumočnické linky od brněnské charity – vietnamština, mongolština, ukrajinština, někdy je nutné konkrétně domluvit rozsah služby/tlumočení.
- problémem zůstávají lékaři, školy, bytová situace, multikulturní rozdíly. Mnoho cizinců přijíždí jen kvůli práci např. samotní muži na ubytovnách, ne všichni se chtějí integrovat do běžného života. Češtinu se nejpravděpodobněji naučí rodina s dětmi, ale i tak jim stačí základ, nechtějí se gramaticky posouvat. Mnohdy se stane, že pracovníkovi pronajme firma byt, ale když pak za ním přijede žena a narodí se dítě, nemají mnohdy ani vlastní pokoj. Bytovou situaci (např. předepsané metry čtvereční pro rodinu) má kontrolovat cizinecká policie, ale primárně se zaměřují na nelegální pobyty. V rámci poradenských služeb je nejčastěji diskutována možnost legálního přivedení manželky a dětí z ciziny do ČR. Toto téma již nyní (zavčasu) zasluhuje zvýšenou pozornost i z hlediska populačního vývoje, prognózy uvádí narůstající počet cizinců, kteří budou přijíždět primárně za prací a vykrývat deficit pracovních sil, který nás čeká v horizontu cca 10 let v souvislosti s demografickým stárnutím populace. Jihlava bude tímto fenoménem pravděpodobně významně dotčena z důvodu velkých průmyslových firem a jejich požadavků na pracovní sílu.

Další schůzka:

5. 10. 2021

Zapsala: Ing. Zuzana Pátková